

**AVRUPA TOPLULUĐUNUN KAMUYU
AYDINLATMAYA İLİŞKİN 9 MART 1968 TARİH VE
68/151/EEC SAYILI BİR NOLU ŞİRKETLER
HUKUKU KONSEY YÖNERGESİ***

*Çeviren:Yrd.Doç.Dr. Őükrü YILDIZ***

BİRİNCİ KONSEY YÖNERGESİ

58. Maddenin İkinci Paragrafı Anlamında Şirketler için, Üye Devletlerde,
Şirketlerin ve Üçüncü Kişilerin Menfaatine Konulmuş Bulunan Koruyucu
Hükümlerin Koordinasyonuna İlişkin

9 Mart 1968 tarihli ve 68/151/EEC Sayılı Konsey Yönergesi

AVRUPA TOPLULUĐU KONSEYİ,

AnlaŐmaya göre, Avrupa Ekonomik TopluluĐunu tesis etme, özellikle madde 54 (3) (9) ;

KuruluŐların serbestliğindeki kısıtlamaların kaldırılmasına yönelik, özellikle VI. BaŐlık içindeki genel programa dayanarak¹,

Komisyonun önerilerine dayanarak,

Avrupa Parlementosu görüşlerine² dayanarak,

Ekonomik ve Sosyal Komitenin görüşlerine³ dayanarak,

Madde 54 de sağlanan işbirliği ve kuruluŐların serbestliğindeki kısıtlamaların kaldırılması hususundaki genel programdaki bu işbirliği çok acil bir konudur. Özellikle sermayesi paylara bölünmüş Şirketlere ve

* Yönergenin çevrisinde 14.3.1968 tarihli Official Journal of the European Communities No L 68 deki metin ve biçim esas alınmıŐtır.

** AÜ Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Öğretim Üyesi

1 OJ No 2, 15.1.1962, p. 36/62.

2 OJ No 96, 28.5.1966, p.1519/66,

3 OJ No 194, 27.11.1961, p.3248/64.

sorumlulukları sınırlandırılmış şirketlerin çalışmalarını ulusal sınırlar dışında genişletmeleri durumunda özellik arz eder.

Bu şirketlerin hükümsüzlüğü, üstlendiği yükümlülüklerin geçerliliği ve bunların ifşaatına ilişkin ulusal çalışmaların koordinasyonunda, özellikle üçüncü kişilerin menfaatlerini korumak konusunda özel önem arz eder,

Bu şirketlerin üçüncü kişilere sağlayacakları tek güvence aktif malvarlıkları olduğundan anılan durumlarda Komite kararları bu şirketler tarafından öncelikle dikkate alınmalıdır.

Şirketin esas sözleşmesi, içeriklerinin üçüncü kişiler tarafından araştırılması ve incelenmesi amacıyla ilan edilmeli ve şirkete ait bilgiler özellikle şirket temsilcilerine yetkileri ile şirketi borç altına sokabilecek kişilerde ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır.

Gerektiğinde, şirket ve üçüncü kişiler arasındaki ilişkilerin hukuken kesinliğini sağlamak için ve üyeler arasında hükümsüzlüğün ortaya çıkabileceği durumları, hükümsüzlüğün geriye yürümesini ve etkilerini sınırlamak için ve bu tür açıklamalara üçüncü kişilerin karşı görüş bildirmelerinde kısa bir süre belirlemek için bu yönergeyi kabul etmişlerdir.

Madde 1

Bu yönerge ile açıklanan işbirliği önlemleri üye ülkelerdeki aşağıdaki tür şirketlere uygulanabilir⁴.

BÖLÜM I

Açıklama

Madde 2

1. Her üye devlet, Yönerge kapsamına giren şirketler açısından, asgari aşağıdaki hususların üçüncü kişilerin bilgisine sunulmasını sağlamak zorundadır:

- (a) Eğer ayrı bir düzenleme söz konusu ise kuruluş anlaşması ve şirket esas sözleşmesi

4 Yönerge kapsamına üye devletlerin(Almanya, Belçika, Fransa, İtalya, Lüksemburg, Hollanda) beyanına göre, sınırlı sorumlu sermaye şirketleri olarak nitelendirilen , Anonim Şirket, Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket ve Limited Şirketler girmektedir.

- (b) Şirketlerin sürelerinin uzatılmasına yönelik tüm kararları da içeren yukarıda (a) da sözü edilen esas sözleşme üzerinde yapılacak bütün değişiklikler
- (c) Kuruluş anlaşmasında ya da şirket esas sözleşmelerinde yapılacak her türlü değişikliklerle ilgili metinlerin tamamı
- (d) Şirketin kanuni organında üye olarak atananlar veya yetkinin kişisel olarak ya da bir bütün olarak kısıtlanması durumunda özel olarak görevlendirilen kişiler;
- i. Şirketin üçüncü kişiler ile ilişkilerinde veya dava muamelelerinde yetkilidir,
- ii. Şirketin yönetimi, kontrolü veya denetiminde görev alırlar.
Bu kişilerin şirketi tek başlarına mı veya başkaları ile birlikte mi temsile yetkili oldukları, bu açıklamalarda görev süreleri de açıkça gösterilmek suretiyle belirtilmiş olmalıdır.
- (e) En az yılda bir defa, taahhüt edilen şirket sermayesi veya kuruluş anlaşması ya da esas sözleşmede belirlenmiş çıkarılmış sermaye miktarı ile sermayede meydana gelen değişikliklerin açıklanması;
- (f) Her mali yıl için bilanço ve kar-zarar hesabı. Bilanço ile birlikte kanuni temsilcilerin kişisel özellikleri ;
Konsey bu yönergenin kabulünden itibaren iki yıl içinde bilançonun tam ve eksiksiz olarak açıklanması hususlarını ihtiva eden bir yönergeyi kabul edecektir.
- (g) Şirket merkezinde meydana gelebilecek her değişiklik,
- (h) Şirketin faaliyetine son verilmesi
- (i) Şirketin hükümsüzlüğüne ilişkin mahkeme kararları
- (j) Tasfiye memurlarının atanması, bunların yetkileri açıkça ve özellikle kanunlarda ve esas sözleşmede düzenlenmemişse, bunların yetkileri buna ilişkin detaylar
- (k) Tasfiyenin tamamlanması ve üye devletlerde şirket kaydının sicilden silinmesi
2. Paragraf 1 in amaçları doğrultusunda BNV(Limited) olarak kabul edilen şirketler aşağıdaki şartlara uymak zorundadırlar:
- (a) Bunlar hamiline pay çıkaramazlar

- (b) Hollanda Ticaret Kanunu 42(c) maddesinde olduğu gibi kayıtlı payların sahibine her hangi bir kişi tarafından sertifika tesis edilmesi mümkün değildir.
- (c) Bunların payları menkul kıymet borsalarında fiyatlandırılmaz.
- (d) Bu şirketlerin esas sözleşmelerinde, payların üçüncü kişilere devrinden önce bunların şirketin kabulüne bağlı olduğuna ilişkin hükümlerin yer aldığı bir bölüm olmalıdır. Ancak her türlü pay devri sözleşmeleri devreden ve devralanın elle imzasını da ihtiva eden yazılı şekilde yapılmalı ve Noter tarafından imzalanmış olmalıdır. Fakat ölüm durumundaki devirlerde ve esas sözleşme izin veriyorsa, karı-koca mallarının idaresi gereğince yapılan devirlerde bu şartlara gerek yoktur.
- (e) Bu şirketlerin esas sözleşmeleri, şirketin limited şirket olduğunu veya limited şirket olduğunu belirten kısaltmaları ihtiva etmelidir.

Madde 3

1. Her taraf devlette, merkezi sicil, ticari sicil ya da şirketlere özgü olan sicilde tescili yapılmış her şirket için bir dosya açılmalıdır.
2. Madde 2'nin uygulanması açısından açıklanacak tüm belge ve bu belgelerin detayları, bu dosyada muhafaza edilmeli ve sicile kaydedilmelidir. Bu konu ile ilgili her türlü bilgide bu dosyada kayıt altına alınmalıdır.
3. Madde 2 anlamındaki bu belge veya beyanların tamamının veya istenilen kısmının bir kopyasının, yazılı istek üzerine ve idarece belirlenen fiyatın ödenmesi şartıyla elde edilebilecek şekilde hazır tutulmalıdır.
Başvuru sahibi istekte bulunmasa dahi, kopyası alınan belgelerin doğruluğunun tasdik edilmesi şarttır.
4. 2 nci Paragrafta dikkat çekilen belgeler ve bunların eklerinin bu amaçlar doğrultusunda resmi nitelikli ulusal bir gazetede ilan edilmesi üye devletler tarafından sağlanır. İlanın, bu belgelerin tam metnini veya belli bir bölümünü içerecek şekilde yapılması; ya da ilanda o belgenin sicil dosyasına tevdi edilmiş olduğuna veya tescil edilmiş bulunduğu işaret edilmesi gereklidir.
5. Eğer şirket üçüncü kişilerin bu bilgilere daha önceden sahip olduklarını ispatlayamıyorsa; bu belgeler ve ekleri Paragraf 4'e uygun olarak ilan edildikten sonra şirketçe üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir. Buna mukabil, ilanı takip eden on altı gün içinde yapılan işlemlere ve bu

bilgilere ulaşmanın mümkün olmadığını ispatlayan üçüncü kişilere karşı bu belge ve ekleri ileri sürülemez.

6. Üye devletler, basında açıklananlar ile sicil veya dosyalarda olan bilgiler arasında ihtilafı önleyici tedbirleri alırlar.

Yinede ihtilaf durumlarında basında yayınlanan belgeler üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Meğer ki, şirket üçüncü kişilerin elde ettikleri bilgilerin dosyalara girmiş veya sicile kaydedilmiş bilgiler olduğunu ispatlayamamış olsun.

7. Üçüncü kişiler, ilan işlemleri bitirilmeden önce de her zaman her türlü belge ve bunların eklerine dayanabilirler. Meğer ki o işlem ancak ilan ile geçerlilik kazansın

Madde 4

Taraf devletler aşağıdaki eklentileri kapsayacak şekilde belge ve mektupları düzenli olarak muhafaza ederler

-Madde 3'de sözü edilen dosyanın içinde bulunduğu şirketin kayıtlı olduğu sicil ile birlikte sicildeki kayıt numarası,

-Şirketin hukuki şekli (türü ve ünvanı), şirketin merkezinin bulunduğu yer ve şirketin faaliyetine son verildiği hususu.

Bu belgeler şirket merkezinde bulunmalı ve bilgi yazılı başvuru halinde bedeli ödenmek şartıyla elde edilmelidir.

Madde 5

Her taraf devlet bu tescil ve ilan mükellefiyetinin hangi kişiler tarafından yerine getirileceğini belirtir.

Madde 6

Şu durumlarda taraf devletler uygun cezaları uygulayabilirler.

-Bilanço ve kar zarar hesaplarının madde 2 (1) (f) de gösterildiği şekilde yapılmaması

-Madde 4 de istenen ticari belgelerdeki mecburi eklerin çıkarılması.

BÖLÜM II

Bir şirketin üstlendiği yükümlülüklerin süresi

Madde 7

Eğer bir şirket hukuki kişiliği iktisap etmeden önce, şirket adına işlem yapılmış ve şirketi bu işlemle bağlı tutmak mümkün değilse, başka bir anlaşma yapılmadıkça, işlemi yapan kişiler şahsen ve müteselsilen sorumludurlar.

Madde 8

Şirketi temsil yetkisine haiz olanlar ilan edilmiş ise, bunların tayinindeki herhangi bir hukuki sakatlık, üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez., meğer ki, üçüncü kişilerin bu bilgilere daha önceden sahip oldukları şirketçe ispat edilemesin

Madde 9

Şirket, organları tarafından yapılan işlemler şirket konusu olarak değerlendirilmese bile, bu işlemlerle borç altına girer; yeter ki, bu işlemlerde bulunan organlar kanunların kendilerine verdiği yetkiyi aşmamış olsunlar.

Yine de, üye ülkeler bu işlemler şirket konusu dışında kaldığı durumlarda üçüncü kişinin bu işlemlerin şirket konusu dışında kaldığını bildiğini veya bunların oluştuğu durumlardan anlaşılabilirliğini ispatlarsa, şirketin borç altına girmeyeceğini öngörebilirler. Ancak, şirket organlarının yetkilerindeki sınırlamaların, özellikle esas sözleşme ile birlikte ilan edilmiş olması üçüncü kişilere karşı ileri sürülemezler.

Üye ülke kanunları bir şirketi temsil yetkisini, esas sözleşme hükmü ile bir kişiye veya birden fazla kişiye birlikte hareket etmek şeklinde verilebilir. Esas sözleşmede bulunan böyle bir şart ancak genel temsil yetkisi bulunduğu durumlarda üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilirler, böyle bir şarta sahip esas sözleşmenin üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilmesi 3. Madde de yer alan ilan mükellefiyetinin yerine getirilmiş olmasına bağlıdır.

BÖLÜM III

Şirketin Hükümsüzlüğü

Madde 10

Bir şirketin kuruluşunda, yönetsel ya da yargısal anlamda koruyucu denetim mekanizmasına imkan sağlamayan üye devletlerin tümünde, şirketin tüzel kişilik kazanması; kuruluş anlaşması, şirket esas sözleşmesi ve bunlarla ilgili belgelerin kanundaki şekil şartlarına uygun olmasına bağlıdır.

Madde 11

Üye ülkelerin kanunları aşağıdaki şartlar haricinde şirketlerin hükümsüzlüğüne (sona ermesine) karar veremezler.

Sona erme mahkeme kararına dayanmalıdır.

Sona erme yalnızca aşağıdaki durumlarda söz konusu olabilir.

- a) Kuruluş anlaşması yoksa veya koruyucu denetim kurallarına uyulmamış ya da zorunlu kanuni merasim tamamlanmamışsa,
- b) Şirket konusunun kanuna veya kamu düzenine aykırı olması
- c) Şirketin ünvanı, ortaklar tarafından taahhüd edilen sermaye miktarı veya şirketin konusu, kuruluş anlaşmasında veya esas sözleşmede yer almamışsa,
- d) Asgari sermayeye ilişkin ulusal hukukun gerekli kıldığı şartların yerine getirilmemiş olması,
- e) Kurucu üyelerin tamamının ehliyetsizliği,
- f) Şirketlerdeki kurucu ortak sayısının ikiden az olamayacağına ilişkin ülke kanunlarına muhalefet,

Bu sayılanların haricinde, şirket hiçbir şekilde yokluk ve sona erme gibi nedenlerle dava konusu edilemez.

Madde 12

1. Mahkeme kararı ile sona ermiş şirket ile ilgili kararın üçüncü kişilere uygulanıp uygulanmayacağı sorunu Madde 3 ile çözümlenir. Eğer ülke kanunu üçüncü kişiye karara itiraz hakkı tanıyorsa, itiraz bu kararın yayımlanmasından itibaren 6 ay içinde yapılmalıdır.
2. Sona erme şirketin tasfiyesi gibi diğer sona erme işlemlerine de cevaz verir.

3. Sona erme tek başına şirketin yükümlü olduğu taahhütlerinin geçerliliğine etki etmez,
4. Her üye ülke hukuku, şirket üyelerinin aralarında yaptıkları gibi, şirketin sona ermesine yönelik düzenlemeler yapabilirler.
5. Pay sahipleri daha önceden kararlaştırılmış taahhüt edilen miktarlardaki parayı ödemek durumundadırlar.

BÖLÜM IV

Genel Şartlar

Madde 13

Üye devletler bu yönergenin ilanını takiben 18 ay içinde , kanunlarda, tüzüklerde ve idari işlemlerde yönerge şartlarının yerine getirilmesi yolunda uygun değişiklikleri yapmak durumundadırlar, ayrıca komisyonu da en kısa zamanda bilgilendirir.

Madde 2 anlamında açıklama (ilan) mecburiyeti bu direktifin ilanından itibaren 30 aya kadar yürürlüğe konamaz. Üye ülkeler 31 aralık 1970 tarihi, tüzüğün ilk değişikliği veya herhalde erken bir tarihte şirket kuruluşunun kabul edilmeyeceğine yönelik tüzüğün tam metnine ilişkin ilk açıklamaları yapabilir.

Bu yönerge belirlenen çerçeve ülke kanunlarında yapılan düzenlemeler üye ülkelere komisyona bildirecek çalışmaları yapar ve bu konuda komisyona bilgi verilir.

Madde 14

Bu yönerge tüm üye ülkelere gönderilmiştir.

9 mart 1968 de Brüksel de hazırlanmıştır.

Konsey adına Başkan M.COUBE de MURVILLE